

देवगड तालुका आंबा उत्पादक सहकारी संस्था,
जामसंडे, ता. देवगड, जि. सिंधुदूर्ग या संस्थेस
घ्यावयाच्या रु. २१५.०४ लाख कर्जास शासन
थकहमी देणेबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
वित्त विभाग**

शासन निर्णय क्रमांक - शाहमी २०११/सपवववि/प्र.क्र.५२/अर्थबळ.

मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक:- २० जून, २०११.

- वाचा:-** १) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. शासन हमी १०९९/प्र.क्र.६८/शासन हमी, दिनांक ५ नोव्हेंबर, १९९९
२) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक शाहमी १००८/ प्र.क्र.१८/शा हमी, दिनांक २८ एप्रिल, २००८
३) शासन निर्णय, सहकार पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, क्रमांक-प्रक्रिया-११२००४/प्र.क्र.१६२ (अ)/९-स,
दिनांक १२.१०.२००७
४) पणन संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे पत्र क्र.पणन-२/कृप्रऊ/देवगड/त्रुटीपूर्तता/२०१० जा.क्र.११,
दि.३.१.२०११

प्रस्तावना :-

राज्यातील शेतकऱ्यांना उत्पादीत केलेल्या शेतमालाला योग्य व रास्त भाव मिळावा याकरिता शेतकरी सभासदांनी स्थापन केलेल्या देवगड तालुका आंबा उत्पादक सहकारी संस्था, जामसंडे ता. देवगड, जि. सिंधुदूर्ग या संस्थेला सहकार विभाग शासन निर्णय, दिनांक १२/१०/२००७ मधील तरतूदीनुसार अर्थसहाय्य देण्याच्या योजने अंतर्गत रु. २१५.०४ लाख इतके कर्ज बँक ऑफ महाराष्ट्र, जामसंडे शाखेकडून घेण्यासाठी शासन हमी मंजूर करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

देवगड तालुका आंबा उत्पादक सहकारी संस्था, जामसंडे ता. देवगड, जि. सिंधुदूर्ग या कृषी प्रक्रिया सहकारी संस्थेस बँक ऑफ महाराष्ट्र, शाखा जामसंडे, या बँकेकडील द.सा.द.शे.रु.१४ % व्याजदराचे रु. २१५.०४ लाख (रुपये दोन कोटी पंधरा लाख चार हजार फक्त) इतक्या रकमेस पुढील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून शासन हमी मंजूर करण्यात येत आहे.

अ) सदर शासन हमीवरील कर्ज रु. २१५.०४ लाख आवश्यकतेनुसार उचलण्याची मुदत दिनांक ३१ मार्च, २०१३ पर्यंत वैध राहिल.

ब) सदर सहकारी संस्थेवर संबंधित बँक ऑफ महाराष्ट्र, जामसंडे च्या कर्ज मंजूरीच्या अटी व शर्ती बंधनकारक राहतील तसेच बँक ऑफ महाराष्ट्र, जामसंडे यांना उक्त वाचा-३ मधील शासन निर्णयातील कर्ज मंजूरीच्या अटी व शर्ती बंधनकारक राहतील. करारनामा स्वाक्षरीत करण्यापूर्वी बँकेने संस्थेस कर्ज संवितरीत केल्यास शासन हमी अवैध ठरेल.

क) अनावश्यक खर्च टाळून आवश्यक त्या बाबींचे प्राथम्य ठरवून, कमीत कमी खर्च करणे सदर संस्थेवर बंधनकारक राहिल.

ड) राज्य शासनाच्या पूर्व परवानगीशिवाय सदर संस्थेला या बाबीसाठी अधिक कर्ज उभारता येणार नाही.

- इ) सदर सहकारी संस्थेची मालतारण खाती नुतनीकरणासाठी पात्र असावीत.
- ई) सदर सहकारी संस्थेने यापूर्वी घेतलेली हमी आवाहनित झालेली नसावी.
- प) कर्ज संवितरीत करण्यापूर्वी बँकेने संबंधित संस्थेच्या संचालक मंडळाकडून सदर कर्जाच्या परतफेडीच्या हमीदाखल हमीपत्र घेणे बंधनकारक राहिल.
- फ) सदर प्रकल्प विहित कालावधीत पूर्ण करण्याची संस्थेच्या सर्व पदाधिका-यांची जबाबदारी राहिल.

२. बँक ऑफ महाराष्ट्र, जामसंडे यांच्यासमवेत शासन हमीवर घेण्यात येणाऱ्या कर्जासंबंधी करण्यात येणाऱ्या करारपत्रात खालील अटी व शर्तीचा समावेश करण्यात यावा.

- १) संबंधित सहकारी संस्था प्रमुख ऋणको (Principal Debtor) राहिल.
- २) संबंधित संस्थेला शासनाच्या पूर्व परवानगीशिवाय इतर कोणतेही कर्ज उभारता येणार नाही. तसेच, शासन हमीवरील बँकेकडून घेण्यात येणाऱ्या कर्जाचा वापर संस्थेने ज्या प्रयोजनासाठी सदर कर्ज उचलले त्यासाठीच मंजूर प्रकल्पासाठीच करावा.
- ३) सदर हमीची मुदत हमी दिल्यापासून कर्ज परतफेड तक्त्यानुसार अंतिम देय हप्त्याच्या दिनांका पर्यंत वैध राहिल. ही हमी संस्थेस मंजूर करण्यात येणाऱ्या हमी रक्कमे इतक्या कर्जाच्या रक्कमेपुरतीच सिमित राहिल.
- ४) सदर संस्थेस इतर कोणत्याही देय रक्कमेसाठी शासन हमी लागू होणार नाही.
- ५) सदर शासन हमीवरील कर्ज वसूलीकरीता उत्पादीत मालाचा पुरेसा साठा व इतर माल तारण / मत्ता प्रतिभूती म्हणून घेतल्यानंतर कर्ज मंजूर करण्यात यावे. उत्पादीत मालाच्या साठ्याचे कोणत्याही प्रकारे नुकसान होणार नाही व त्याच्या सुरक्षिततेची जबाबदारी बँक घेईल व या साठ्याचे संरक्षण होईल याची व्यवस्था करील.
- ६) संस्थेने आंबा व पेरु यावर प्रक्रिया करून त्यापासून पल्प, स्लाईस, सरबत जाम, स्वीट कॉर्न, बेबी कॉर्न इत्यादी उत्पादीत केलेल्या सर्व मालाची विक्री शासन हमीवर कर्ज देणाऱ्या धनको बँकेमार्फत त्यांचे बँकेत एक स्वतंत्र Escrow Account द्वारे करण्यात यावी व या विक्रीपैकी प्रति शेकडा किमान १०% इतकी रक्कम टॅगींग स्वरूपात कर्ज खाती जमा करावी. या कर्ज खात्यामधील जमा/विक्रीतून जमा झालेल्या निधीचा उपयोग फक्त या आदेशाद्वारे शासन हमीवर दिलेले कर्ज, त्यावरील व्याज व शासन हमी शुल्क या देय रकमाकरीता करता येईल.
- ७) कर्जाच्या परतफेडीबाबत केव्हाही होणाऱ्या कसूरीची सूचना शासनास ९० दिवसांच्या आत देणे संबंधित बँकेला बंधनकारक राहिल.
- ८) संबंधित बँकेने संबंधित संस्थेकडून कर्ज वसूलीसाठी सर्वतोपरी प्रयत्न केल्याशिवाय बँकेला हमी पूर्ततेकरीता शासन हमीचा प्रतिभूती म्हणून वापर करता येणार नाही. संबंधित संस्थेच्या चल/ अचल मालमत्तेची विक्री अथवा लिलाव करून वसूली करण्याचा निर्णय बँकेने घेतल्यास, त्याकरिता एक समिती गठित करण्यात यावी व या समितीमध्ये सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग आणि वित्त विभागाचा प्रत्येकी एक प्रतिनिधी घेण्यात यावा. विक्रीप्रक्रियेचे अंतिमीकरण शासनाच्या मान्यतेने करण्यात यावे.
- ९) संस्थेला मंजूर केलेल्या कर्जाच्या परतफेडीच्या वेळापत्रकानुसार (Repayment schedule) कर्ज फेडीच्या त्या त्या देय दिनांकास परतफेड होणे आवश्यक राहिल. वैध कालावधीनंतर बँकेला शासन हमी आवाहनित करता येणार नाही. सदर कालावधीमध्ये तारण म्हणून घेतलेल्या उत्पादीत साठ्याच्या विक्रीमधून कर्जाची वसूली करण्याची जबाबदारी संपूर्णपणे धनको बँकेची राहिल.

- १०) धनको बँक सदर संस्थेच्या आर्थिक स्थितीबाबतचा अहवाल वैध कालावधीपर्यंत शासनास दर सहा महिन्यांनी (३० मार्च/ ३० सप्टेंबर) सोबत जोडलेल्या विवरणपत्र ANNEXTURE"A" मध्ये सादर करतील.
- ११) धनको बँकेने कर्ज फेडीची स्थिती दर्शविणारी माहिती दर तीन महिन्यांनी सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग तसेच वित्त विभागाकडे सादर करावी.
- १२) नियत दिनांकास हमीशुल्क वसूल करण्याची व शासन हमीवरील घेतलेल्या कर्जाच्या परतफेडीबाबत संनियंत्रणाची जबाबदारी सहसचिव/उपसचिव (सहकार), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२ यांची राहिल. तसेच, क्षेत्रीय स्तरावर हमीवरील कर्जाच्या परतफेडीच्या देखरेखीसाठी व हमी शुल्क वसुलीची जबाबदारी जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, सिंधुदूर्ग यांची राहिल.
- १३) संबंधित बँकेकडून घ्यावयाच्या कर्जाचा व्याजदर कमीत कमी असेल, याची खात्री करण्याची संपूर्ण जबाबदारी सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाची राहिल.
- १४) संबंधित संस्थेकडे थकीत /देय हमी शुल्क असल्यास त्याचा भरणा प्रथम करण्यात येईल.

३. बँक ऑफ महाराष्ट्र, जामसंडे,यांच्या अटी व शर्तीनुसार कर्जाच्या परतफेडीचा कालावधी एक वर्षाच्या सवलत कालावधीसह (Moratorium Period) सात वर्षे इतका राहिल.

४. वरील पैकी कोणत्याही अटीचे उल्लंघन झाल्यास शासन हमी आपोआपच अवैध ठरेल.

५. सदर ऋणको संस्थेच्या सध्याच्या उभारणी कर्जातून निर्माण होणाऱ्या संपूर्ण जिंदगी व मालमत्तेवर शासन व बँक ऑफ महाराष्ट्र, जामसंडे या बँकेचा समसमान श्रेणीचा हक्क व बोजा राहिल.

६. हमी शुल्क

सदर हमी शासन निर्णय वित्त विभाग दिनांक ५/११/१९९९ मध्ये नमूद केलेल्या अटी तसेच खालील अटी व शर्तीच्या अधिन राहिल -

- (अ) संबंधित सहकारी संस्थेस वित्त विभागाच्या दिनांक ५/११/१९९९ च्या शासन निर्णयानुसार, या आदेशान्वये देण्यात येत असलेल्या शासन हमीवरील कर्जासाठी हमीशुल्काचा दर प्रतिशत प्रतिवर्ष रु.२/- इतका राहिल.
- (ब) हे हमीशुल्क ज्या कालावधीकरीता देय राहिल त्या कालावधीतील कोणत्याही दिवशी कमाल अदत्त असलेल्या कर्ज आणि व्याजाच्या एकूण रकमेवर (total maximum outstanding amount) देय राहिल. हमीशुल्काच्या परिगणनेसाठी, महिन्यातील १५ दिवसापेक्षा कमी दिवस वगळण्यात यावेत आणि १५ दिवस किंवा त्यापेक्षा अधिक दिवसांचा कालावधी पूर्ण महिना म्हणून धरण्यात यावा. हमी मंजूर केलेल्या शासन निर्णयाचा दिनांक आणि कर्जाची प्रत्यक्ष उभारणी यामध्ये मंदनअवधी (Time Lag) असला तरी हमीशुल्क, हमी दिल्याच्या दिनांकापासून उपरोक्त कार्यपद्धतीनुसार भरावे.
- (क) हमी शुल्काचा भरणा दर ६ महिन्यांनी करण्यास संबंधित संस्थेचे अध्यक्ष हे जबाबदार असतील, प्रत्येक वित्तिय वर्षाच्या ३१ मार्च/ ३० सप्टेंबर रोजी अदत्त असलेल्या घटना सापेक्ष दायित्वावर (Contingent Liability) अनुज्ञेय असलेल्या हमी शुल्काचा भरणा १ एप्रिल / १ ऑक्टोबर, रोजी करावा.

(ड) हमी शुल्काचा भरणा केल्यानंतर त्यामधून थकित हमी शुल्कावरील दंडनीय व्याजाची रक्कम प्रथम वळती करून घेण्यात येईल. नंतर सर्वात जुन्या थकित हमी शुल्काची वसूली त्यानंतर त्यापेक्षा कमी जुन्या थकित हमी शुल्काची वसूली याप्रमाणे रक्कम वळती करून घेण्यात येईल.

(इ) देय हमी शुल्क शासन तिजोरीत भरणा करण्यास संस्थेकडून कसूर झाल्यास अशा कसूर केलेल्या थकित रक्कमेवर पहिल्या तीन महिन्यासाठी १६ टक्के दराने व पुढील काळासाठी २४ टक्के दराने व्याज आकारले जाईल.

(ई) बँकेने शासनाच्या "००७५- संकीर्ण, सर्वसाधारण सेवा -१०८ - हमी शुल्क " या लेखाशिर्षाखाली सदर सहकारी संस्थेकडून देय असलेल्या हमी शुल्काची रक्कम शासकीय कोषागारात नियमितपणे भरणा केली जाते याची खात्री करून घ्यावी.

(उ) संबंधित सहकारी संस्थेने देय हमी शुल्काचा भरणा केला नाही तर सदर हमी शुल्क बँक शासनाकडे भरणा करील व संस्थेकडून वसूल करील अन्यथा शासन हमी अवैध ठरेल.

(ऊ) हमी शुल्क भरल्याच्या पृष्ठयर्थ संस्थेने चलनाची साक्षांकित प्रत सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग आणि वित्त विभागास सापेक्षाने पाठवावी.

७. वित्त विभागाच्या शासन निर्णय क्रमांक शासन हमी-१०९९/प्र.क्र.६८/ शासन हमी दिनांक ५/११/१९९९ अन्वये विहीत केलेले निविष्टी प्रपत्र सोबत जोडले आहे.

८. बँक ऑफ महाराष्ट्र, जामसंडे समवेत करावयाच्या करारपत्रावर स्वाक्षरी करण्याकरीता सहकार पणन व वस्त्रोद्योग विभागातील सह सचिव आणि वित्त विभागातील उप सचिव (अर्थबळ) यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

९. हा शासन निर्णय सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग (९ स) यांची नस्ती क्रमांक प्रक्रिया-११०९/ प्र.क्र.८८/९स, वरील प्रस्ताव व वित्त विभागाचा शासन हमी क्रमांक-५/२०११-१२ नुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

१०. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेब साईटवर उपलब्ध असून, त्यांचा साकेतांक क्रमांक २०११०६२०१६४४३४००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

(मीनल पेडणेकर)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) राज्यपालाचे सचिव,
- २) मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव,
- ३) उप मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव,
- ४) सर्व विधानमंडळ सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई.
- ५) सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहाय्यक,
- ६) महालेखापाल, महाराष्ट्र- १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर.
- ७) महालेखापाल, महाराष्ट्र- १/२ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर.
- ८) ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानभवन सचिवालय, मुंबई, (५प्रती)

- ९) बहुजन समाज पार्टी, डी-१, इन्सा इटमेंट, आझाद मैदान, मुंबई,
- १०) भारतीय जनता पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश, सी.डी.ओ. बॅरेक्स क्र.१, योगक्षेमसमोर, वसंतराव भागवत चौक, नरिमन पॉइन्ट, मुंबई-२०,
- ११) भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी, महाराष्ट्र कमिटी, ३१४, राज भुवन, एस.व्ही.पटेल रोड, मुंबई-४०० ००४,
- १२) भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी (माक्सवादी) महाराष्ट्र कमिटी, जनशक्ती हॉल, ग्लोव मिल पॅलेस, वरळी, मुंबई-१३,
- १३) इंडियन नॅशनल कॉंग्रेस पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश कॉंग्रेस (आय) समिती, टिळक भवन, काकासाहेब गाडगीळ मार्ग, दादर, मुंबई-२५,
- १४) नॅशनॅलिस्ट कॉंग्रेस पार्टी, राष्ट्रवादी भवन, फ्री प्रेस जर्नल मार्ग, नरिमन पॉइन्ट, मुंबई-४०० ०२१,
- १५) शिवसेना, शिवसेना भवन, गडकरी चौक, दादर, मुंबई-४०० ०२८,
- १६) प्रधान सचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२,
- १७) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
- १८) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
- १९) संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई.
- २०) शाखा व्यवस्थापक, बँक ऑफ महाराष्ट्र, जामसंडे शाखा, ता.देवगड, जि.सिंधुदूर्ग - ४१६ ६१२.
- २१) पणन संचालक, पणन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे-१
- २२) अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य कृषि पणन मंडळ, प्लॉट नं.आर-७, मार्केट यार्ड गुलटेकडी, पुणे-३७
- २३) सहकार आयुक्त व निबंधक सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- २४) अध्यक्ष, देवगड तालुका आंबा उत्पादक सहकारी संस्था, मर्या. जामसंडे, ता.देवगड, जि.सिंधुदूर्ग- ४१६ ६१२.
- २५) कार्यकारी व्यवस्थापक, देवगड तालुका आंबा उत्पादक सहकारी संस्था, मर्या. जामसंडे, ता.देवगड, जि.सिंधुदूर्ग- ४१६ ६१२.
- २६) जिल्हा उप निबंधक, सहकारी संस्था, सिंधुदूर्ग.
- २७) विशेष लेखा परिक्षक, सहकारी संस्था, सिंधुदूर्ग
- २८) वित्त विभाग, व्यय-२/ऋण व हमी सनियंत्रण कक्ष, मंत्रालय, मुंबई.
- २९) कक्ष अधिकारी-९स/, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग. मंत्रालय, मुंबई.
- ३०) निवडनस्ती - अर्थबळ.